

Caso de estudio. FOTOGRAFIA DOCUMENTAL ALS ESTATS UNITS ANYS 30

21 abril – 4 setembre 2016

Roadside Stand near Birmingham, Alabama, 1936. Walker Evans

Dossier de premsa_23.03.2016

Caso de estudio: FOTOGRAFIA DOCUMENTAL ALS ESTATS UNITS ANYS 30

21 d'abril– 4 de setembre, 2016

Galeria 3. IVAM, Centre Julio González

Comissari: **J. Ramon Escrivà**

L'exposició que presenta L'IVAM dins de la seua línia 'Casos de estudio' reuneix fotografies d'artistes com ara **Walker Evans, Dorothea Lange, Gordon Parks, Ben Shahn, John Collier, Jack Delano, Russell Lee, Carl Mydans, Arthur Rothstein, John Vachon o Marion Post Wolcott** –entre d'altres– que participaren en el programa de documentació de la *Resettlement Administration / Farm Security Administration* dels Estats Units entre 1935 i 1943, en temps de la Gran Depressió.

Aquest projecte de documentació fotogràfica, l'estudi de la qual s'aborda per primera vegada a Espanya en format d'exposició, va registrar, a través d'un conjunt de més de 170.000 imatges, no solament les dures condicions de vida dels grangers i camperols dels Estats Units castigats per la pobresa, l'endeutament i l'emigració (les imatges més conegudes del projecte), sinó també -i no menys important- els senyals d'identitat d'un país immers en un accelerat procés de transformació.

Damned if we'll work for what they pay folks hereabouts, 1936. Carl Mayer Maydans

2

Juntament amb una cuidada selecció de fotografies de la col·lecció de l'IVAM i de la col·lecció personal del fotògraf **Gabriel Cualladó** dipositada en el museu, l'exposició incorpora més de 100 negatius digitalitzats de la Biblioteca del Congrés de Washington, així com pel·lícules documentals, revistes i fotollibres. Un conjunt, doncs, conformat per més de 200 imatges que il·lustren en tota la seua complexitat les iconografies d'Amèrica en temps de la Gran Depressió.

Girl and movie poster, Cincinnati, Ohio, October, 1938. John Vachon

L'exposició centra el seu focus d'atenció en l'origen i evolució d'aqueix ambiciós projecte de documentació impulsat entre 1935 i 1943 pel govern demòcrata del president Franklin Delano Roosevelt, i dirigit per l'economista Roy Emerson Stryker. Com a preludi a aqueix gran apartat, la mostra dedica una xicoteta selecció d'obres d'alguns dels precursors de la fotografia social a Estats Units com **Lewis Hine**, **Paul Strand** o **Ralph Steiner**.

L'anàlisi de la creació del gegantesc arxiu fotogràfic governamental i els canals de distribució de les seues imatges entre la premsa i les revistes il·lustrades dels anys 30 com *Life*, *Look*, o *Fortune* –entre d'altres– és imprescindible per a entendre els secrets de la difusió de la propaganda política de l'època, així com la formació de les iconografies de la Gran Depressió i de la cultura popular americana.

Sin título, Massachusetts, 1911. Lewis Hine

En un context de greu crisi econòmica i social mundial provocada per l'esfondrament de la Borsa de Wall Street en 1929, la pràctica de la fotografia experimental a banda i banda de l'Atlàntic una mutació sense precedents. L'angoixa i la por dels ciutadans davant un present desolador i un futur incert van generar una demanda sense precedents d'informació escrita i visual que servira per a interpretar les claus de l'ensulsiada i la construcció d'un futur esperançador.

Si durant les dues primeres dècades del segle XX la pràctica de la fotografia havia basculat entre les derives del Pictorialisme (amb les seues sofisticades tècniques de revelat i la seua vocació d'acostament a l'àmbit de la pintura simbolista) i les noves recerques formals de l'avantguarda soviètica i alemanya (el Fotomuntatge, la Nova Visió i la Nova Objectivitat com a paradigmes), els anys trenta assisteixen al desenvolupament d'un **nou tipus de fotografia** que reivindica, com a característiques del seu estil, la simplicitat, la puresa, la nitidesa i el valor primigeni de registre de la realitat.

Durant els anys trenta, la fotografia, gràcies a la forta demanda d'imatges dels periòdics i setmanaris il·lustrats, havia adquirit, al costat del cinema, una posició hegemònica com a vehicle de transmissió de valors i idees, i com a instrument de revelació de realitats que havien romàs encobertes per alguns dels interessos dels grups dominants. Les classes populars, els seus problemes i els signes de les seues formes de vida es van convertir en el focus d'atenció de les noves pràctiques fotogràfiques i periodístiques.

La greu situació provocada per la crisi econòmica havia propiciat el debat sobre la funció social de l'art en tots els àmbits de la cultura. Després d'anys d'experimentació formal, la confrontació amb la realitat, i més en concret, la posició moral de l'artista davant fets tan dramàtics, va ocupar el centre de discussió i de les diferents estratègies que es van dissenyar per a donar-li resposta en l'àmbit de la literatura, la pintura o el cinema.

Mr. Colson, tobacco farmer near Suffield, 1940. Jack Delano

Una part important dels creadors que havien abraçat l'estil documental a principis dels anys trenta a banda i banda de l'Atlàntic, tant en el cinema com en la fotografia, van concebre el seu treball com un instrument de dissecció de la realitat i de recerca dels mecanismes estructurals que generen la desigualtat social per a contribuir a la seua denúncia i la seua correcció. La imatge fotogràfica va deixar de ser concebuda com a unitat aïllada per a trobar la seua millor concreció i efectivitat en la sèrie, és a dir, en el procés d'agrupament i ordenació d'imatges en forma de relat amb la finalitat de construir i desvetllar el complex significat de la realitat.